

Õppematerjal

Koolituskeskus WALK

Kursus:

Ettevalmistuskursus distantstooks või -õppeks

Teemad:

Sotsiaalvõrgustikud ja kaugjuurdepääs dokumentidele

2020

Sisukord

Lühendite ja terminite sõnastik	2
Tutvumine sotsiaalvõrgustikega. YouTube, Zoom, Viber, Whatsapp, Skype, Telegram, Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, loome kaugjuurdepääs dokumentidele.....	3
Kordamine: Kõige populaarsemad sotsiaalsed tarkvarad ja võrgustikud. Nende võimalused.....	3
E-keskkond	4
Ülesanded	4
Käitumisstandardid	5
Ülesanded	5
Suhtlemine tehnoloogiliste vahenditega	5
Viber	5
Praktiline ülesanne.....	6
WhatsApp.....	6
Praktiline ülesanne.....	6
Iseseisev praktiline ülesanne	6
Kaugjuurdepääs dokumentidele	7
Ülesanded teema kohta.....	7
Praktiline ülesanne.....	8
Allikad.....	9

Lühendite ja terminite sõnastik

OS – operatsioonisüsteem

Pilv – pilveteenus andmete hoidmiseks

Offline – töö võrgühenduseta

Online – töö võrgühendusega ehk brauseri kaudu (reaalajas)

GB – gigabait

MS – Microsoft

Tutvumine sotsiaalvõrgustikega. YouTube, Zoom, Viber, Whatsapp, Skype, Telegram, Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, loome kaugjuurdepääs dokumentidele

Pärast teema lõpetamist õpilane:

1. oskab kasutada populaarset sotsiaalset tarkvara ja võrgustikke;
2. suudab jagada teavet ja sisu;
3. teab Internetis käitumise standardeid;
4. oskab lisaks e-postile kasutada vähemalt kahte suhtluskanalit
5. oskab kasutada vähemalt ühte pilveteenust dokumentide haldamiseks;
6. teab kaugtöö turvalisuse meetmeid.

Kordamine: Kõige populaarsemad sotsiaalsed tarkvarad ja võrgustikud. Nende võimalused.

Sotsiaalne tarkvara võimaldab kasutajatel omavahel suhelda reaalajas, aga samuti vahetada andmeid suure hulga inimestega. Sotsiaalne tarkvara sündis kohe pärast interneti, võite isegi öelda, et samal ajal. See pole mitte ainult hea tööriist mitmesuguste vaba aja veetmise võimaluste jaoks, vaid on juba pikka aega olnud kõigi valdkondade äride jaoks võimas tööriist.

Levinumad sotsiaalprogrammid ja -võrgustikud:

1. Blogid (nt Google+, WordPress, Blogger jne)
2. Tööriistad materjalide koostamiseks (nt Google Docs, Dropbox, Onedrive jne)
3. Tööriistad meedia jagamiseks. Neid on ka erinevat tüüpi:
 - a. Videod: YouTube, Coub, Vimeo jne ;
 - b. Foto: Flickr, Instagram, Snapchat, GuruShots jne;
 - c. Muusika: Spotify, SoundCloud, YouTube jne. ;
 - d. Slaidide jagamine: Slideshare;
 - e. Muud professionaalsed keskkonnad, mis ühendavad inimesi samade hobide, huvide või professionaalidega kui sotsiaalne järjehoidja1:
 - f. Kiirsõnumid ja virtuaalne suhtlus: Viber, Facebook Messenger, Windows Live Messenger, Skype, WhatsApp jne. ;
4. Wiki: Mediawiki, w: PbWiki, Wetpaint;
5. Tööotsimisportaalid: cv.ee, eures.eures.ee, jobs.com, jne.;
6. Twitter on kanal, mille kaudu saate saata kuni 270 tähemärgiga kiirudiseid või lühisõnumeid ja saata need kõigile, kes otsustavad kanali loojat jälgida (järgige värskendusi).

Vaatleme üksikasjalikumalt mõningaid punkte, näiteks - Youtube.com

Youtube.com on laialdaselt kasutatav videode jagamise keskkond, mis sisaldab videoid väga erinevatest valdkondadest, sealhulgas e-õpe, haridus ja palju muud. Youtube'i video: [Video link](#)

Idiselt võime öelda, et tänapäeval, tänu sotsiaalse tarkvara korrektsele kasutamisele, saame parandada oma sotsiaalset staatust ning edendada enesearengut, tänu arvukatele e-õppe võimalustele, mis tekivad teabe vahetamisel ühelt inimeselt teisele. Teavet levitatakse ka kogu maailmas ja seda ei kasutata mitte ainult riiklikul tasandil, vaid ka rahvusvahelisel tasandil.

Mugavad on ka suhtlusvahendid, mis võimaldavad teil säästa aega täiemahulise kirja koostamiselt ning kasutada seda hoopis Interneti lühisõnumite ja video- / heliside edastamiseks. Samuti võimaldavad paljud järgmistest platvormidest teil andmeid edastada e-postist mugavamal viisil. Kiirsõnumite ja virtuaalse suhtluse platvormid on eriti populaarseks saanud kaasaskantavate kompaktsete seadmete, nagu nutitelefonid ja tahvelarvutid, arendamisega.

E-keskkond

Elektroniline keskkond võimaldab teil filtreerida enda kohta käivat teavet ja luua sobiva konto, et internetimaailmast parimat saada. Video: https://www.youtube.com/watch?v=o_OKtLF_4f4

Elektroniline keskkond – see on virtuaalne maailm, kus igaüks valib ise, kes olla. Kuid ka siin tuleb järgida teatavaid standardeid ja arvestada riskidega. Elektronilises keskkonnas esinevad põhi riskid:

1. autoriõiguste ja konfidentsiaalsuse rikkumine; [Vaata video](#)
2. eetika rikkumine; [Vaata video](#)
3. hoiatused;
4. jälgige, mida võrku jätate, et võõrad ei saaks tarbetut teavet; paljud inimesed, sealhulgas võõrad, saavad teie postitatud fotosid, videoid ja teavet, mida võidakse kuritarvitada; [Vaata video](#)
5. te ei saa Internetist midagi täielikult eemaldada, kui olete millegi kord sinna üles laadinud! [Vaata video](#)

Ülesanded

Vaata video ja mõtle, millistele e-riskidele pöördub tähelepanu see video: [Kodukauplus "Internet"](#)

Vaata ka muud videod e-keskkonna probleemidest ja küberhügieeni kohta: ["Digitaalne IQ"](#).

Kettkirjad: <https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digih%C3%BCgieen/Tund18>

Petukirjad: <http://safeYouTube.net/w/6D0d>

Vasta lühidalt küsimustele

1. Millised elektronilise keskkonna riskid sa tead?
2. Mis on GDPR ja miks on see nii oluline?
3. Mis probleemidega me kohtume e-õppe keskkonna valimisel?
4. Mille peale on vaja pöörduda tähelepanu, kui registreerin kursustele, et enda isiklikud andmed kaitsta?
5. Mis riskid tekkivad seoses koduõppega?
6. Kuidas oma paroolid paremini kaitsta? Mis on kõige populaarsemad 3 parooli haldurit?
7. Mis on kahesammuline autenteerimine?
8. Kuidas mõjutab „nutisõltuvus“ meie elu?
9. Kuidas vältida „nutisõltuvust“?
10. Mis teha, kui me kohtume küberkiusamisega enda või muu inimeste poole?
11. Kuidas käituda petukirja saamisel?
12. Kuidas pidada küberhügieeni?

Kontrolli ennast

[Test](#)

Käitumisstandardid

Inimeste käitumist Interneti-ühiskonnas tingib käitumine reaalses keskkonnas. Siiski on ka rohkem silmnähtavaid seoseid adekvaatses ja kultuurses käitumises. Loe veel: <https://www.targaltinternetis.ee/wp-content/uploads/2015/12/opilase-e-turvalisuse-netikett.pdf>

Suhtle Internetis nutikalt: <https://noor.targaltinternetis.ee/suhtle-internetis-nutikalt/>

Ülesanded

Mängi mängud läbi (kasuks tuleb läbida neid lastega) ja vaata kas tead kõike? Soovi korral jaga oma skoor juhendajaga: <https://www.targaltinternetis.ee/nastix/#>

Kas oli see mäng kasulik? Milliste ülesannetega oli kõige raskem hakkama saada?

Olles veidi tutvunud küberruumi peamiste ohtudega ja nõudmistega endale kui võrgu sotsiaalse ruumi viisakale ja väärilisele kasutajale, võime minna selle jaotise praktilise osa juurde. Allpool on toodud mõned alternatiivsed viisid e-posti teel suhtlemiseks. Mida kasutada, otsustate ise.

Suhtlemine tehnoloogiliste vahenditega

E-post on virtuaalse maailma vanim suhtlusvorm, mis on tekkinud koos Internetiga. Kõige populaarsem postkast on Google mail - gmail.

Lisaks postile on tänu mobiilsusele ja lihtsusele nüüdseks välja töötatud ka kiirsuhtlusprogrammid, heli- ja videosuhtlustööriistad. Sageli kasutavad neid sidevahendeid inimesed, kes reisivad üle Euroopa ja selle piires, kuna suhtlus toimub ainult Interneti-ühenduse kaudu, pole vaja mõelda rändlustasudele ega muuta telefoninumbrit. Kui teil ja teie sõpradel on nutitelefoni, on teil hea võimalus suhelda, teades ainult nende telefoninumbrit.

Viberil ja Watsappil on selged eelised tänu nendepoolt kasutatava rakenduse kasutusmugavusele, kompaktsusele ja paindlikele kohandamisvõimalustele. Enamikku neist programmidest kasutatakse tahvelarvutites ja nutitelefones, kuid nende täiemahulisi rakendusi saab installida ka teie arvutisse. Andmevahetuse eeliseks võib olla seade automaatselt allalaaditud video- ja fotomaterjalid mida saate oma seadmesse alla laadida, juhul kui see rakendus on teil installitud. Kuigi need programmid on väga sarnased, on siiski mõningaid erinevusi. Vaatame seda rakenduste paari lähemalt.

Viber

Windowsi jaoks saate programmi alla laadida, kasutades linki <https://download.cdn.viber.com/desktop/windows/ViberSetup.exe>

Teiste operatsioonisüsteemide jaoks saate laadida programmi alla: <https://www.viber.com/en/download/>

Selle rakenduse vaieldamatu eelis on võimalus helistada ilma internetiühendusega tavatelefonil- või mobiilinumbrile! See funktsioon pole tasuta, kuid hinnad pole kõrged ja kui soovite helistada mõnesse muusse riiki, tutvuge teenusega Viber Out.

Võite saata suured kleebiseid, nagu näiteks emotikonid, joonistada sõrmega telefoni või tahvelarvuti ekraanile pilt ja saata see vestluspartnerile (ei tööta PC-versioonis).

Nii arvuti (personaalarvuti) kui ka mobiiliversioonil on võimalus videokõne teha.

Praktiline ülesanne

Soovi korral installige Viber oma telefoni ja linkige see arvutiga, selleks tuleb sul vaja allalaadida Viber-i mõlematele seadmetele: <https://www.viber.com/en/download/>

Võta ühendust juhendajaga Viber-i kaudu.

[Viberi ja Whatsappi üksikasjalik võrdlus](#)

WhatsApp

Ilmselge eelis on sõbralikum, lihtsam ja mõnusam liides (liides – nupud, linnukesed, tekstiväljad, viidad, raadionupud, rippmenüüd ja muud visuaalsed väljad kasutaja suhtlemiseks programmiga). Ainulaadne ning ülimugav on ka selle programmi veebiversioon, mis ei nõua täiemahulise rakenduse arvutisse allalaadimist.

Kasutamisetapid:

1. Laadige programm alla (arvutisse / telefoni / tahvelarvutisse)
2. Registreeru (loo konto)
3. Otsi sõpru
4. Naudi suhtlemist

Nutiseadmesse allalaadimine toimub ametliku rakenduste poe (PlayMarkert / iStore) või telefonibrauserist [whatsapp.com/dl](https://www.whatsapp.com/dl) kaudu.

WhatsAppi saate alla laadida ka oma arvutisse: <https://www.whatsapp.com/download/> või ühendada telefoni ja arvuti mugavaks tööks koheselt <https://web.whatsapp.com/> .

Praktiline ülesanne

Soovi korral installige WhatsApp telefoni ja linkige see arvutiga.

[Vaata juhend](#)

Võta ühendust juhendajaga WhatsApp-i kaudu.

Loe veel suhtlusvõrgustiku teema kohta:

<https://noor.targaltinternetis.ee/sotsiaal-vorgustikud/>

Iseseisev praktiline ülesanne

Tutvuge isesisvalt vähemalt kahe internetiblogi võimalustega. Soovi korral saate valida järgmiste hulgast: Telegram, Facebook, Twitter, Instagram, TikTok. Tehke ja avaldage videosõnum ühes enda poolt valitud ajaveebis. Mõelge privaatsuse peale ja kuidas te seda tagate või mitte. Video pikkus ei saa olla suurem kui minut. Sõnumina saab olla, näiteks, kutse, reklaam või üleskutse midagi teha. On oluline, et video oleks täielikult teie pool tehtud ja et te kasutaksite oma kõnet. Valmistage ette link, mida saate klassikaaslastega ja juhendajaga jagada. Mõelge, miks valisite selle konkreetse teema ja miks just see sotsiaalne võrgustik teie sisu jaoks kõige sobivam on.

Kaugjuurdepääs dokumentidele

Kaugjuurdepääsu saab korraldada mitmel viisil. Käesolev kursus hõlmab kolme võimalust "pilve" või teisiti öeldes pilve/virtuaalse salvestuse jaoks: Google Drive, OneDrive, Dropbox.

Pilvede põhifunktsioonid:

1. Andmete säilitamine
2. Juurdepääs andmetele Interneti kaudu mis tahes seadmest igal ajal
3. Koostöö dokumentide osas nii võrguühenduseta kui ka võrgurežiimides
4. Suuremahuliste andmetehulkade vahetamine
5. Dokumentide ja meediumifailide varukoopiate loomine

Hoidlad erinevad täiendava salvestusruumi mahtude, liidese ja hinna (kasutatud GB arv) poolest. Kuid peamine erinevus on endiselt teenuse pakkuja.

Google Drive'i on arendanud ja hooldanud Google LLC; OneDrive'i haldab – Microsoft Corporation, Dropbox'i – Dropbox Inc.

Google Drive'i kasutamiseks peab teil olema gmail.com konto. Konto saate luua aadressil www.accounts.google.com

Ülesanded teema kohta

1.1. Google Drive OS rakendus

Soovi korral proovige arvutiversiooni. Laadige alla Windowsi rakendus:

<https://www.google.com/intl/et/drive/download/>

1.2. Google Drive OS veebiversioon

Soovi korral Proovige veebiversiooni:

<https://drive.google.com/drive/my-drive>

Loe veel Google Drive ametliku veebilehelt:

https://www.google.com/intl/et_ALL/drive/using-drive/

1.3. OneDrive'i kasutamine

OneDrive'i kasutamiseks peate sisse logima Outlook.com-i (kasutades e-posti aadressi ...@outlook.com/ telefoninumbrit või muud e-posti aadressi):

Konto saate luua aadressil <https://www.microsoft.com/et-ee/microsoft-365/onedrive/online-cloud-storage>

Soovi korral laadige rakendus alla Windowsi jaoks: <https://www.microsoft.com/et-ee/microsoft-365/onedrive/download>

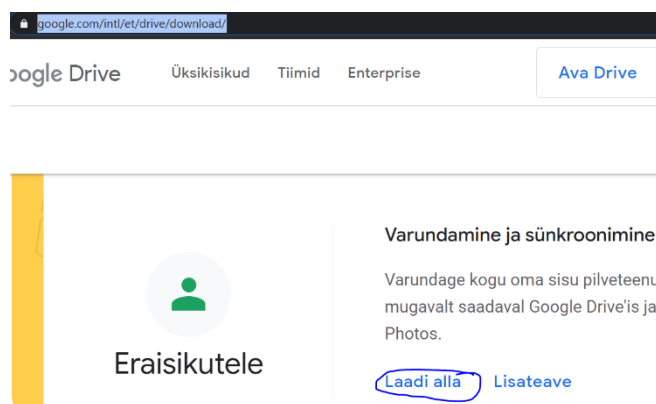
Vaata ja loe veel: [Onedrive-i kasutamise](#)

1.4. Dropbox-i kasutamine

Dropbox-i kasutamiseks peate looma parooliga konto (te ei pea gmaili abil täiendavat parooli looma). Konto saate luua aadressil dropbox.com.

Laadige rakendus alla Windowsile: <https://www.dropbox.com/downloading>

Dropboxiga seotud juhendid: <https://okia.ee/juhend-dropbox-galerii/>

2. *Kausta jagamine*

Praktiline ülesanne

Loo ja jaga juhendajaga oma pilvest kausta: „ [Enda nimi] e-õppe tööd“

Tulevikus kõik tööd palun salvesta selle kausta sisse ja saada lingina juhendajale (nii salvestad oma e-posti ruumi).

Allikad

1. Suhtlus võrgustikud (3.07.2015) [https://et.wikibooks.org/wiki/Sotsiaalne_tarkvara]
2. Youtube (2019) [<https://www.youtube.com/>]
3. Whatsapp (2019) [<https://www.whatsapp.com>]
4. Netikett (kuupäev puudub) [<https://www.ut.ee/et/300693>]
5. Digiõpik (kuupäev puudub) [<https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/>]